

Nieuwe regelen betreffende uitlevering en andere vormen van internationale rechtshulp in strafzaken

(Uitleveringswet)

Aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen omtrent internationale rechtshulp in strafzaken

Goedkeuring van het op 13 december 1957 te Parijs tot stand gekomen Europees Verdrag betreffende uitlevering, van het op 20 april 1959 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken en van het op 27 juni 1962 te Brussel gesloten Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken, met Protocol

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 4 juli 1966)

Nr. 10

De ondergetekenden hebben de eer het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Justitie als volgt te beantwoorden.

Algemeen

Het verheugt hen, dat de commissie zich in waarderende zin heeft uitgelaten over de opzet van het ontwerp van een nieuwe uitleveringswet en zich geheel akkoord heeft verklaard met de gedachte van een verruiming van de bestaande mogelijkheden tot uitlevering. Met hetgeen de commissie bij dit laatste heeft opgemerkt, stemmen zij gaarne in. Zij zijn er zich overigens wel van bewust, dat bij aanvaarding van de thans gedane voorstellen — de goedkeuring van de drie ter discussie staande verdragen en het treffen van de in verband daarmee nodige wettelijke voorzieningen in de nationale sfeer — nog slechts het eerste deel wordt verwezenlijkt van een programma voor (de Nederlandse bijdragen tot) de verdere ontwikkeling van de internationale samenwerking op strafrechtelijk gebied. Het gaat hier immers alleen om uitlevering en andere vormen van „secundaire” rechtshulp in strafzaken. Tot dat programma behoren echter ook regelingen voor de „primaire” rechtshulp; met name voor het, op verzoek van buitenlandse autoriteiten, overnemen van de strafvervolging, alsmede voor het ten uitvoer leggen van vonnissen die door de strafrechter van een ander land zijn gewezen. De voortgang van het daarop betrekking hebbende overleg, in de Benelux en in de Raad van Europa, wettigt intussen de verwachting, dat het Nederlandse parlement al binnen enkele jaren zal worden geroepen tot beraad over volgende stappen op de ingeslagen weg naar nauwere samenwerking.

Dat de commissie in het algemeen ook akkoord kon gaan met de inhoud van de drie ter goedkeuring aan de Staten-Generaal voorgelegde verdragen, stemt de ondergetekenden tot voldoening. Zij moeten toegeven, dat na de ondertekening van het Beneluxverdrag, op 27 juni 1962, nog geruime tijd is verstreken eer de onderhavige voorstellen van wet werden ingediend. De ontstane vertraging is in hoofdzaak daaraan te wijten, dat het met werk op wetgevend terrein belaste onderdeel van het departement van de eerste ondergetekende destijds door onderbezetting niet in staat was naast de vele lopende legislatieve zaken, in nationaal en internationaal verband, op korte termijn de voorbereiding van de nodige wettelijke voorzieningen, waaronder een algehele vernieuwing van het Nederlandse uitleveringsrecht, ter hand te nemen. Intussen heeft de bezetting van dat, thans in drie stafafdelingen gesplitste, onderdeel echter een substantiële uitbreiding ondergaan.

In antwoord op de desbetreffende vraag van de commissie kunnen de ondergetekenden mededelen, dat het Europese Uitleveringsverdrag thans is ondertekend voor: België, Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden, Noorwegen, Oostenrijk, Turkije, Zweden en Zwitserland. Van deze landen hebben bekrachtigd: Denemarken, Griekenland, Italië, Noorwegen, Turkije en Zweden.

Het Europese Verdrag inzake de rechtshulp in strafzaken werd ondertekend voor: België, Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden, Noorwegen, Oostenrijk, Turkije,

Zweden en Zwitserland. Het werd bekrachtigd door: Denemarken, Griekenland, Italië en Noorwegen.

Het bovenstaande houdt o.m. in, dat tot dusverre Turkije en Zweden het Uitleveringsverdrag wel, het Rechtshulpverdrag niet hebben geratificeerd. De Regering beschikt niet over gegevens aangaande de beweegredenen der betrokken staten, die tot deze situatie hebben geleid.

Noch het Europese uitleveringsverdrag noch het Benelux-verdrag bevat een bepaling van overgangsrecht voor gevallen waarin, na het tijdstip van het in werking treden van het verdrag¹⁾, uitlevering wordt verzocht ter zake van een vóór dat tijdstip begaan delict. De vraag of in zulke gevallen het nieuwe verdrag al dan niet van toepassing is, zal dus naar ongeschreven recht beoordeeld moeten worden. Daarbij is rekening te houden met de in rechtspraak en doctrine aanvaarde indicaties voor elk van de drie mogelijke werkingen naar de tijd „functies” van een wettelijke regeling; t.w. eerbiedigende werking, exclusieve werking en terugwerkende kracht. (Vgl. hoofdstuk 5 van de memorie van toelichting op wetsontwerp 8436, tot vervanging van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek etc.). Anders dan in het materiële strafrecht, waarin het veelal slechts kan gaan om de keuze tussen eerbiedigende werking en terugwerkende kracht²⁾, is in het formele strafrecht, waartoe mede het uitleveringsrecht is te rekenen, exclusieve werking geen uitzondering, maar regel (behalve voor gedingen die reeds onder vigeur van de oude wet zijn aangevangen). In geval van wijziging van het strafprocesrecht plegen de nieuwe bepalingen dus, van het tijdstip van hun in werking treden af, mede te worden toegepast op en ten aanzien van hen die verdacht zijn van een vóór dat tijdstip begaan strafbaar feit.

Deze overwegingen leiden de ondergetekenden tot een ontkenning antwoord op de vraag gesteld aan het slot van het algemene gedeelte van het voorlopig verslag. Zij achten dit ook niet onbevredigend. Men kan immers bezwaarlijk stellen dat ieder die verdacht is van — of veroordeeld is wegens — een delict dat naar de geldende regeling geen grond oplevert voor uitlevering, een „materieel bepaalde rechtspositie”, en dus een bij voorkeur zowel door de nationale als door de internationale wetgever te eerbiedigen recht op niet-uitlevering, zou hebben. Om een concreet voorbeeld te geven: de ondergetekenden zien geen voldoende redenen waarom een Zweed die — na het tijdstip van het verbindend worden, tussen Nederland en Zweden, van het Europese uitleveringsverdrag — uit een Zweedse gevangenis zou ontvluchten en zich vervolgens naar ons land zou begeven, niet krachtens dat verdrag aan Zweden zou mogen worden uitgeleverd, wanneer hij het (misschien zeer ernstige) misdrijf, waarvoor hij door de rechter van zijn land is veroordeeld, op een vroeger dan het bedoelde tijdstip heeft begaan. (Hierbij zij opgemerkt, dat tussen Nederland en Zweden thans geen uitleveringsverdrag van kracht is, hetgeen overigens niet wil zeggen dat thans geen geval denkbaar is waarin uitlevering naar dat land zou kunnen plaatsvinden.) De opvatting volgens welke de mogelijkheid van uitlevering zou moeten worden beoordeeld naar het recht zoals dat gold ten tijde waarop het in de aanvraag bedoelde delict (vermoedelijk) is begaan, leidt trouwens tot onaanvaardbare consequenties. Men zou dan moeten aannemen, dat iemand in sommige gevallen nog behoort te worden uitgeleverd op grond van een reeds buiten werking getreden verdrag; zelfs al zou dat verdrag door de aangezochte staat zijn opgezegd wegens het ontbreken van waarborgen voor een goede justitie in de verzockende staat.

Artikel 4, lid 2, van de Grondwet

In de memorie van toelichting is niet bedoeld artikel 4, tweede lid, van de Grondwet aldus te interpreteren, dat deze bepa-

¹⁾ Hiermede is, voor wat het Europese verdrag betreft, uiteraard bedoeld: het tijdstip van aanvang der werking voor de relatie tussen de verzockende en de aangezochte staat. Dit verdrag treedt immers niet voor alle partijen gelijktijdig in werking (vgl. artikel 29).

²⁾ Vgl. artikel 1, tweede lid, van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht. Bij de eigenlijke strafbepalingen is exclusieve werking niet goed denkbaar; wel o.a. bij voorschriften omtrent verjaring of omtrent het regiem in strafgestichten.

ling zich zou verzetten tegen goedkeuring, door de Staten-Generaal, van een verdrag dat afwijkt van de uitleveringswet. Wel is in die memorie (blz. 10, rechterkolom) gesteld, dat het grondwettelijke voorschrift het meest tot zijn recht komt door een gedragslijn volgens welke de Uitleveringswet wordt aangepast alvorens Nederland zich *definitief* (door bekrachtiging, aanvaarding e.d. van zulk een afwijkend verdrag) verbindt. In deze gedachtengang bestaat dus geen enkel bezwaar tegen parlementaire goedkeuring van het verdrag voordat de Uitleveringswet is gewijzigd; die goedkeuring is immers op zichzelf geen handeling waardoor Nederland een verplichting jegens een andere staat aangaat.

Nu het te dezen in de memorie van toelichting gestelde blijkbaar aanleiding heeft gegeven tot enig misverstand, achten de ondergetekenden het dienstig hier het standpunt van de regering ten aanzien van de strekking van artikel 4, tweede lid, van de Grondwet, voor zover het daarin om uitlevering gaat, nog eens in het kort uiteen te zetten. De bepaling eist regeling bij de wet van de algemene voorwaarden waarop verdragen omtrent de uitlevering van vreemdelingen kunnen worden gesloten. Zoals reeds in de memorie van toelichting is opgemerkt, heeft dit constitutionele voorschrift in 1922 zijn oorspronkelijke zin (beperking van de tevoren in het algemeen bestaande vrijheid van de Kroon op het stuk van verdragen) verloren; sinds dat jaar moet immers in beginsel elk verdrag aan parlementaire goedkeuring worden onderworpen.

De voornaamste materiële betekenis van de bepaling is thans nog deze, dat daarin klaarblijkelijk wordt uitgegaan van de gedachte, dat uitlevering in beginsel alleen geschiedt op basis van een verdrag. Voorts kan men er een geïmpliceerd verbod tot het uitleveren van Nederlanders in zien. (Het betreft hier echter een betwist punt; vgl. het gestelde in § 3, onder B, van de memorie van toelichting.) Tenslotte is aan het vereiste van een wettelijke regeling van de „algemene” voorwaarden voor uitlevering nog deze betekenis toe te kennen, dat er in elk geval een wet moet zijn waarin die voorwaarden in het algemeen, dus niet slechts voor het verkeer met een bepaalde staat of groep van staten, zijn vastgelegd. Dit laatste is niet te beschouwen als een volstrekt verbod om — na parlementaire goedkeuring — van zulk een algemene wet afwijkende verdragen te bekrachtigen. Het is echter duidelijk, dat de wet, wil men een reële zin blijven geven aan de daarin opgenomen voorwaarden voor uitlevering, toch wel bij voorkeur in overeenstemming moet worden gehouden met de ontwikkeling van het internationale uitleveringsrecht, zoals dit is geregeld in verdragen waarbij het Koninkrijk (t.a.v. het in Europa gelegen deel van zijn grondgebied) partij is. Om het „bijhouden” van de Uitleveringswet zoveel mogelijk te bevorderen, is artikel 3 in het ontwerp opgenomen.

Blijkens het voorlopig verslag zouden verscheidene leden dit ontwerp-artikel meer stringent willen maken, door hierin bekrachtiging van een van de wet afwijkend verdrag te verbieden,¹⁾ terwijl verscheidene andere leden zich daarentegen hebben afgevraagd of het artikel wel beslist noodzakelijk is. Zonder hierbij te willen spreken van „een besliste noodzaak” geven de ondergetekenden, zoals uit het vorenstaande kan blijken, aan handhaving van het ontwerp-artikel, in de bestaande vorm, de voorkeur. Zij achten het artikel dienstig: (1) als waarborg dat de regering diligent zal zijn, wanneer een van de wet afwijkend verdrag aan de goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen; (2) als aansporing voor Nederlandse onderhandelaars, en ook voor de wetgever, om zich in voorkomende gevallen goed te beraden omtrent de aanvaardbaarheid van verdragsbepalingen die van de wettelijke afwijken; (3) als afronding van het stelsel der ontworpen wet, omdat het zonder een dergelijk artikel minder duidelijk zou zijn welke betekenis toekomt aan de wettelijke voorwaarden, wanneer uitlevering toch alleen op basis van een verdrag kan geschieden en parlemen-

¹⁾ In de redactie die de bedoelde leden hebben aanbevolen, heeft de laatste zinsnede („vooraleer deze wet bij het verdrag is aangepast”) geen zelfstandige betekenis. Zodra de wet is aangepast, is er immers geen sprake meer van een „van deze wet afwijkend verdrag”. De materiële inhoud van de bepaling zou bij weglating van die zinsnede dus dezelfde blijven.

taire goedkeuring voor elk uitleveringsverdrag afzonderlijk nodig is.

Een wijziging in de door eerstbedoelde leden aangegeven zin komt de ondergetekenden onnodig en niet effectief voor. Onnodig, omdat de Staten-Generaal het in voorkomende gevallen zelf in de hand zullen hebben desgewenst te verhinderen dat een verdrag wordt bekrachtigd eer de Uitleveringswet daarbij is aangepast; en niet effectief, omdat de wetgever zichzelf niet voor de toekomst kan binden. Niemand kan hem immers beletten in een goedkeuringswet af te wijken van een bepaling van een andere wet. De ondergetekenden kunnen zich dan ook geheel aansluiten bij de strekking van hetgeen verscheidene andere leden op dit punt hebben betoogd.

Geen uitlevering van Nederlanders

Bij verscheidene leden van de commissie, wier betoog door enige andere leden werd ondersteund, zijn bedenkingen gerezen tegen het voorgestelde wettelijk verbod tot uitlevering van Nederlanders. Deze leden stelden zich daarbij op de grondslag van het domiciliebeginsel, volgens hetwelk de vervolging en de berechting alsmede eventueel de tenuitvoerlegging van de straf behoort plaats te vinden in de staat waar de verdachte, c.q. veroordeelde, zijn woonplaats heeft.

Het domiciliebeginsel heeft in de onderhavige wetsontwerpen tot op zekere hoogte erkenning gevonden. De bedoelde leden wezen reeds — met instemming — op het aangekondigde voornemen tot het afleggen van een verklaring, inhoudende dat, wat Nederland betreft, onder onderdanen in de zin van artikel 6 van het Europees Uitleveringsverdrag mede moeten worden begrepen staatlozen en vreemdelingen die in de Nederlandse samenleving zijn geworteld. De ondergetekenden brengen voorts nog onder de aandacht dat de ontwerp Uitleveringswet — anders dan artikel 2 van de geldende wet — zich niet verzet tegen uitlevering ter zake van een feit dat in Nederland is gepleegd. Hier is het territorialiteitsbeginsel geweken voor het domiciliebeginsel. Indien overigens aan de voorwaarden is voldaan, staat een wettelijk beletsel in de weg aan bijvoorbeeld uitlevering aan Frankrijk van een aldaar wonende Duitser ter zake van een in Nederland gepleegd strafbaar feit.

Ten aanzien van Nederlanders huldigt artikel 4 van het ontwerp het nationaliteitsbeginsel. In de praktijk zullen de resultaten die met toepassing van dat beginsel worden verkregen slechts in geringe mate afwijken van die waartoe het domiciliebeginsel zou leiden. De overgrote meerderheid der Nederlanders is in Nederland gevestigd. Evenals het nationaliteitsbeginsel verzet het domiciliebeginsel zich tegen uitlevering van tot die groep behorende Nederlanders. Het onderscheid tussen de beide beginselen doet zich in de praktijk slechts oelden ingeval een in het buitenland gevestigde Nederlander, nadat hij in de staat van zijn woonplaats een strafbaar feit heeft gepleegd dat op zichzelf tot uitlevering aanleiding zou kunnen geven, de wijk neemt naar Nederland. Tegen hem zal alsdan in Nederland een strafvervolging kunnen worden ingesteld. De praktische betekenis van het onderscheid tussen de beide beginselen is derhalve dat in de bedoelde gevallen het nationaliteitsprincipe leidt tot „punire”, het domiciliebeginsel tot „dedere”. De wetenschap dat vlucht naar Nederland niet van vervolging vrijwaart zal, naar mag worden aangenomen, veelal van die vlucht doen afzien.

Het domiciliebeginsel berust op de overweging dat de mogelijkheden tot doeltreffende behandeling van een delinquent het grootst zijn, indien berechting en bestraffing in diens eigen milieu plaatsvinden. Met deze zienswijze kunnen de ondergetekenden zich in het algemeen verenigen. Zij ontkennen ook niet dat een in het buitenland gevestigde Nederlander een milieu heeft in het land van zijn woonplaats. In het merendeel van de gevallen is dit evenwel niet zijn enige, en dikwijls zelfs niet zijn primaire milieu. De kans op succesvolle strafrechtelijke behandeling van een in het buitenland gevestigde Nederlander is dan ook in Nederland meestal niet geringer — vaak zelfs groter — dan in het land van vestiging. Voor zover dat het geval is, verdient in beginsel de berechting en zeker de tenuitvoerlegging van de straf in Nederland de voorkeur en dient in

het algemeen niet tot uitlevering van de betrokkene — indien deze zich in Nederland bevindt — te worden overgegaan. Een voor Nederland verbindend uitleveringsverdrag behoort derhalve in ieder geval te voorzien in de mogelijkheid om de uitlevering van Nederlanders, ook al zijn zij in het buitenland gevestigd, te weigeren. Hetzelfde geldt met betrekking tot staatlozen en vreemdelingen, die hun primaire milieu in Nederland hebben, voor zover zij hier te lande kunnen worden vervolgd.

Het praktische effect van het domiciliebeginsel in de hier-vorenomschreven versie, waarbij dus niet de plaats van vestiging maar het thuisbehoren in een bepaalde samenleving beslissend is, verschilt slechts weinig van dat van het nationaliteitsprincipe zoals dat tot uitdrukking is gebracht in artikel 4 van de ontwerp-Uitleveringswet. De bepaling van dat artikel gaat iets verder, doordat daaronder mede zijn begrepen Nederlanders die geheel in het buitenland zijn geworteld.

In de memorie van toelichting werd reeds uiteengezet dat gereede twijfel mogelijk is aan de grondwettigheid van uitlevering van Nederlanders en dat de wenselijkheid van zodanige uitlevering in hoge mate wordt betwist. Onder deze omstandigheden lijkt het de ondergetekenden, ook na nadere overweging, niet verantwoord de regel „geen uitlevering van Nederlanders” los te laten.

Het is juist dat deze regel in de geldende uitleveringswet niet met zoveel woorden is geformuleerd. Wel bevat die wet een, zij het geïmpliceerd, verbod tot uitlevering van Nederlanders, doordat zij alleen voorziet in de mogelijkheid tot het uitleveren van vreemdelingen. Overigens kan het ontbreken van een uitdrukkelijk voorschrift in de wet van 1875 uiteraard geen argument leveren voor de stelling, dat de ontwikkeling onmiskenbaar gaat in de richting van aanvaarding van het domiciliebeginsel. Die stelling is trouwens op zijn minst aanvechtbaar. Op het stuk van de uitlevering van eigen onderdanen is een zodanige ontwikkeling noch in de toepasselijke nationale en internationale regelingen, noch in de internationale praktijk aantoonbaar. Weliswaar is een aantal verdragen tot stand gekomen of in voorbereiding, die voorzien in overdracht van strafvervolging en van strafexecutie aan de domiciliestaat van de verdachte, c.q. veroordeelde, maar deze verdragen dienen om lacunes in de strafrechtspleging op te vullen, met name in gevallen waarin uitlevering niet mogelijk is, bij voorbeeld juist omdat de verdachte of veroordeelde onderdaan is van de staat waar hij verblijft. Tot het aantonen van de noodzaak tot opvulling van deze lacunes strekte ook het betoog in het door de commissie gesignaleerde artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Internationaal Recht, 1957, blz. 121 e.v., i.h.b. blz. 129, waarin uitlevering van eigen onderdanen slechts werd aangewezen als één van de mogelijkheden — naast andere — om het gestelde doel te bereiken.

Artikelen

Artikel 1. Definitieve „uitlevering”.

De ondergetekenden achten het niet twijfelachtig, dat de uitleveringswet is te beschouwen als een regeling van „strafrechtelijke aard” in de zin van artikel 5, sub g, van de Wet beroep administratieve beschikkingen. Dit punt is overigens, in verband met het gestelde onder e van genoemd artikel, alleen van belang voor beslissingen waarin de rechter niet is gekend.

De in het voorlopig verslag aangehaalde beschouwingen van prof. mr. F. J. F. M. Duynstee hebben de ondergetekenden geen aanleiding gegeven de voorgestelde begripsbepaling van „uitlevering” te herzien. Het gaat hier niet om een wetenschappelijke definitie — waarin het element van een verzoek van een andere staat inderdaad moeilijk kan worden gemist — maar uitsluitend om een wetstechnisch hulpmiddel waarmee herhaling van woorden in een groot aantal artikelen wordt voorkomen. Artikel 1 verklaart niet wat in het algemeen onder „uitlevering” is te verstaan, maar het bepaalt welke specifieke betekenis aan die term moet worden toegekend in de context van de wet. Een wetenschappelijke definitie is voor dat doel onbruikbaar, zoals reeds dadelijk blijkt bij be-

schouwing van artikel 2. Zou namelijk het element „verzoek van een andere mogendheid” in de begripsbepaling van „uitlevering” in artikel 1 worden opgenomen, dan zou artikel 2 er zich niet meer tegen verzetten dat iemand buiten een verdrag om ter beschikking van vreemde autoriteiten wordt gesteld, ter fine van een tegen hem gerichte strafvervolging of met het oog op de executie van een hem opgelegde straf, in gevallen waarin die autoriteiten geen (formeel) verzoek daartoe hebben gedaan. Krachtens de definitie zou er dan immers geen sprake zijn van uitlevering in de zin van de wet.

In aansluiting op hetgeen daaromtrent reeds in de memorie van toelichting bij artikel 1 is gesteld, mogen de ondergetekenden hier nog het volgende opmerken omtrent de verhouding tussen de Vreemdelingenwet en de voorgestelde nieuwe Uitleveringswet. Die verhouding kan alleen vragen oproepen in gevallen waarin aanleiding wordt gevonden een vreemdeling uit Nederland te verwijderen, terwijl hij door de justitie van een ander land wordt gezocht ter zake van een feit waarvoor zijn uitlevering hetzij niet is gevraagd, hetzij is geweigerd. (Wanneer op een verzoek om zijn uitlevering nog niet is beslist, of wanneer zulk een verzoek is ingewilligd, zal er geen sprake kunnen zijn van uitzetting krachtens de Vreemdelingenwet.) Is (nog) geen verzoek om uitlevering tot Nederland gericht, dan zal — althans indien een dergelijk verzoek in beginsel wel vatbaar lijkt voor inwilliging — het belang van een goede samenwerking met de bevoegde buitenlandse justitiële autoriteiten kunnen eisen, dat zij in de gelegenheid worden gesteld de voorlopige aanhouding (in afwachting van een officieel verzoek tot uitlevering) te vragen, voordat tot uitzetting wordt overgegaan. Indien de buitenlandse autoriteiten gebruik van die gelegenheid maken zal de in de Uitleveringswet voorziene procedure worden gevolgd; uitzetting blijft dan voorschijns achterwege.

Voor het overige — dus wanneer een verzoek tot uitlevering niet is gedaan, en ook niet te verwachten is, of wanneer de uitlevering is geweigerd — zal het besluit tot uitzetting zo spoedig mogelijk geëffectueerd dienen te worden, behoudens (a) de mogelijkheid van beroep, in bepaalde gevallen, (b) de in het algemeen bestaande verplichting om de vreemdeling een redelijke termijn te gunnen voor vertrek naar elders op eigen gelegenheid, en (c) eventuele wettelijke beletselen (met name gezondheidsredenen). Uitzetting naar het land waarin de vreemdeling blootstaat aan het gevaar van een strafvervolging zal bij voorkeur vermeden dienen te worden (de waarborgen bij uitlevering zouden anders hun betekenis goeddeels missen), maar soms zal geen ander alternatief bestaan dan hetzij verwijdering naar dat land, hetzij alsnog afzien van uitzetting. Het laatste zal in beginsel slechts bij bona fide vluchtelingen in aanmerking kunnen komen; dat de vreemdeling door criminele antecedenten in een bevoorrechte positie zou geraken, is uiteraard moeilijk aanvaardbaar.

Buitenlandse autoriteiten worden tegen de wil van de vreemdeling niet van zijn uitzetting op de hoogte gesteld, behalve in gevallen waarin Nederland daartoe verplicht is krachtens een overeenkomst betreffende de overneming van personen aan de grens. Ook in die gevallen zal echter niet behoren te worden geattendeerd op het feit, dat de verwijderde vreemdeling door de justitie van het land van bestemming wordt gezocht, tenzij het betreft een minderjarige die onttrokken is, of zich onttrokken heeft, aan het gezag van zijn ouders of voogd. De in het voorlopig verslag gestelde vraag naar voorbeelden van uitzetting van anderen dan vluchtelingen, waarbij het toch geraden is de autoriteiten van het andere land niet op de hoogte te stellen, zal na het vorenstaande geen nadere beantwoording meer behoeven.

Artikel 2. Aan een bepaling in de wet volgens welke Nederland slechts verdragen zal sluiten waarin de uitlevering op voet van wederkerigheid is geregeld, bestaat naar het oordeel van de ondergetekenden geen behoefte. Ook de geldende wet bevat geen bepaling van die strekking. De onder vigeur van die wet tot stand gekomen verdragen bepalen niettemin zon-

der uitzondering dat de uitlevering zal plaatsvinden op basis van reciprociteit. Het is niet te verwachten dat Nederland ooit eenzijdige uitleveringsverplichtingen op zich zal nemen.

Hierbij zij opgemerkt dat zich met betrekking tot verdragen die — zoals de thans geldende — het enumeratiestelsel huldigen, de vraag kan voor doen of de eis van wederkerigheid ook geldt voor de strafbaarstelling. In deze verdragen zijn de strafbare feiten waarvoor de uitlevering op voet van wederkerigheid zal worden toegestaan, opgesomd naar hun wettelijke kwalificatie. Het is zeer wel mogelijk dat volgens de wetgeving van de verzoekende staat als uitleveringsdelict mede worden aangemerkt handelingen die in de aangezochte staat niet strafbaar zijn, of onder een wettelijke omschrijving vallen, die niet in de lijst is opgenomen. In het stelsel van de gekwalificeerde dubbele strafbaarheid, dat in artikel 5 van het ontwerp is aanvaard, is de delictsommschrijving van geen belang. Tot uitlevering zal kunnen leiden ieder handelen of nalaten dat zowel in de verzoekende staat als in Nederland, onder welke kwalificatie ook, strafbaar is gesteld, mits de bedreigde straf, en — in geval van veroordeling — tevens de opgelegde straf, een bepaald minimum-niveau te boven gaat.

Artikel 5. Teneinde alle onzekerheid omtrent de noodzaak van een ruime opvatting van de dubbele strafbaarheid weg te nemen is thans aan het voorgestelde artikel 5 een tweede lid toegevoegd, waarin uitdrukkelijk is bepaald dat dubbele strafbaarheid ook aanwezig is indien de Nederlandse wet straf stelt op het analogon van het in de verzoekende staat strafbare feit.

Het oordeel betreffende de vraag of aan de eis van dubbele strafbaarheid is voldaan komt in het stelsel van het ontwerp uitsluitend toe aan de rechter, die over de toelaatbaarheid van de uitlevering beslist.

Artikel 8. De ondergetekenden delen het standpunt van de commissie dat een toezegging om omzetting van de doodstraf in een andere straf te bevorderen, slechts dan als voldoende waarborg kan worden aanvaard, indien zij afkomstig is van een autoriteit die voor de te nemen beslissing politieke verantwoordelijkheid draagt. In de regel zal in landen waarmede Nederland een uitleveringsverdrag heeft gesloten, de Minister van Justitie als zodanig zijn aan te merken.

Naar aanleiding van de vraag die een aantal leden in dit verband stelde, merken de ondergetekenden op, dat zij niet inzien waarom het positieve oordeel over de vraag of een ontvangenverzekering, dat gratieverlening zal worden bevorderd, als voldoende waarborg kan worden beschouwd, ter toetsing aan de rechter zou moeten worden voorgelegd. Omtrent buitenlandse staatsrechtelijke en politieke verhoudingen kan aan de Nederlandse rechter bezwaarlijk een beter oordeel worden toegeschreven dan aan de regering. Het zou naar het oordeel van de ondergetekenden trouwens moeilijk aanvaardbaar zijn wanneer de waarde van een toezegging, gedaan door een minister van een andere mogendheid, in een Nederlands rechtsgeding een voorwerp van onderzoek zou uitmaken. Een dergelijk oordeel behoort naar hun mening uitsluitend aan een politiek verantwoordelijke bewindsman toe te komen.

Artikel 9, eerste lid, onder d. Deze bepaling die samen met het gestelde onder c een formulering bevat van het gezag van gewijsde, reikt verder dan de gevallen waarin sprake is van vervolging of strafexecutie in strijd met het beginsel „ne bis in idem”. Zij verbiedt de uitlevering eveneens, indien deze wordt verzocht met het oog op de tenuitvoerlegging van een straf of maatregel die niet onmiddellijk voor (verdere) tenuitvoerlegging vatbaar is.

Het beginsel „ne bis in idem” komt in het geding, wanneer de uitlevering wordt verzocht met het oog op vervolging terzake van een feit dat reeds eerder tot een onherroepelijke rechterlijke beslissing heeft geleid of met het oog op strafexecutie, indien er reeds een ander onherroepelijk vonnis terzake van hetzelfde feit is geweest. In die gevallen staat

ingevolge de ontworpen bepaling een veroordeling, hetzij door de rechter van de verzoekende staat, hetzij door de Nederlandse rechter, hetzij door de rechter van een derde staat, slechts dan aan uitlevering in de weg, indien de daarbij opgelegde straf of maatregel niet onmiddellijk voor (verdere) tenuitvoerlegging vatbaar is dan wel reeds ten uitvoer is gelegd. Een straf of maatregel die, hoewel onmiddellijk uitvoerbaar, nog niet is geëxecuteerd, wordt derhalve voor de werking van het beginsel „ne bis in idem” in het uitleveringsrecht niet in rekening gebracht in dier voege dat daarin een absolute weigeringsgrond is gelegen. Een vergelijkbare bepaling bevat artikel 68, tweede lid, onder 2°, van het Wetboek van Strafrecht, dat een onherroepelijke veroordeling door een buitenlandse rechter slechts dan als een verhindering voor strafvervolging in Nederland terzake van het zelfde feit aanmerkt, indien de veroordeling is gevolgd door gehele uitvoering, gratie of verjaring der straf.

Enige beperking is evenwel nog wenselijk. Indien het gewijsde afkomstig is van de Nederlandse rechter, verdient het in het algemeen de voorkeur, dat de tenuitvoerlegging daarvan in Nederland doorgang vindt. Om die reden wordt thans een aanvulling van de ontworpen bepaling voorgesteld, waardoor uitlevering in beginsel onmogelijk wordt gemaakt in gevallen, waarin door de Nederlandse rechter reeds een onherroepelijke veroordeling terzake van het zelfde feit is uitgesproken. Rekening moet echter worden gehouden met de mogelijkheid dat berechting van de vreemdeling in diens eigen land of de tenuitvoerlegging aldaar van een Nederlands vonnis de voorkeur verdient. Voor dat geval is een uitzondering gemaakt, die echter alleen geldt indien hiervoor de *bevoegdheid* tot uitlevering bij verdrag is voorbehouden. Uit de bewoordingen van het artikel volgt, dat een verdrag waarbij Nederland zich zou *verplichten* tot uitlevering van iemand die bij gewijsde van de Nederlandse strafrechter is veroordeeld, afwijkt van de wet (vgl. het ontwerp-artikel 3).

Artikel 10. De vraag of de opgeëiste persoon door uitlevering wordt blootgesteld aan discriminatoire vervolging is niet geheel aan beoordeling door de rechter onttrokken. Bij de behandeling van het uitleveringsverzoek zal de rechter zeker, hetzij naar aanleiding van door de opgeëiste persoon uitgesproken vrees voor zodanige vervolging, hetzij op eigen initiatief, aan dit punt aandacht schenken. Het rechterlijk advies op dit punt is ongetwijfeld voor de door de Minister te nemen beslissing van groot belang. Dat niettemin het definitieve oordeel aan de Minister is voorbehouden, vloeit voort uit de omstandigheid dat de regering de beschikking heeft over informatie omtrent de politieke situatie en de strafrechtspleging in andere landen, die voor de rechter ontoegankelijk zijn. Indien de regering zou worden gebonden aan het oordeel van de rechter, zou zij niet verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de te nemen beslissing. Een eventuele interventie van de Nederlandse regering in geval tegen de verwachting in toch discriminatoire vervolging plaatsvindt, zou daardoor aan kracht inboeten.

Artikel 11, eerste lid. Onder „fiscale delicten” zijn, overeenkomstig artikel 56, eerste lid, onder *b*, van de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, te verstaan strafbare feiten terzake van belastingen. Daaronder zijn begrepen overtredingen van voorschriften op het stuk van douane en accijnzen, maar niet deviezenovertredingen, die tot de economische delicten behoren. Hoewel uitlevering wegens een deviezendelict niet is uitgesloten, kan er onder omstandigheden toch aanleiding zijn de uitlevering te weigeren, indien het feit moet worden beschouwd als een politiek delict of daarmee samenhangend feit, of indien gevaar voor discriminatoire vervolging bestaat.

Omtrent de wenselijkheid van uitlevering voor fiscale delicten bestaat geen eenstemmigheid. De ontworpen bepaling sluit, in navolging van het Europese en het Benelux-verdrag zo nauw mogelijk aan bij de huidige stand van de ontwikkeling. Zij bevat geen absoluut verbod, maar stelt de uitlevering we-

gens een fiscaal delict wel afhankelijk van uitdrukkelijke overeenstemming terzake tussen Nederland en een andere staat.

Zoals in de memorie van toelichting is uiteengezet, zou een absoluut verbod van uitlevering voor politieke delicten naar het oordeel van de ondergetekenden te ver gaan. Zij geven echter gaarne toe, dat de totstandkoming van een verdrag, dat voorziet in uitlevering voor politieke delicten, thans nog buiten de gezichtskring ligt. Nu geen machtigingswet wordt voorgesteld, zien de ondergetekenden niet in dat een verbod, met de mogelijkheid van afwijking langs de weg van artikel 3 van het wetsontwerp, te verkiezen zou zijn boven het thans gevolgde systeem.

Desertie is naar haar aard een zuiver militair delict. Onder omstandigheden kan zij tevens worden aangemerkt als een politiek misdrijf of daarmee samenhangend feit. Uitlevering wegens desertie zal slechts kunnen plaatsvinden krachtens een uitdrukkelijke verdragsbepaling. Ingeval de desertie tevens moet worden beschouwd als een politiek delict, zal zij slechts dan tot uitlevering kunnen leiden indien tevens bij verdrag uitdrukkelijk is voorzien in uitlevering voor politieke delicten. Slechts in het uitleveringsverkeer met België en Luxemburg zal een afwijkende regeling gelden, waarvoor het wetsontwerp ruimte laat.

Artikel 11, tweede lid. Naar de mening van de Commissie gaat het te ver de aanslag op een staatshoofd of lid van het regerende Huis buiten de politieke delicten te houden. Zij stelt voor daartoe een aparte regeling met bona fide staten te treffen. Bij de redactie van het onderhavige artikellid is gebruik gemaakt van de klassieke formulering terzake, de zogenaamde „Belgische attentatsclausule”, welke sedert meer dan een eeuw wordt aanvaard en welke luidt: „Ne sera pas réputé délit politique ou fait connexe à un semblable délit l'attentat contre la personne du chef d'un gouvernement étranger ou des membres de sa famille, lorsque cet attentat constitue le fait soit de meurtre, soit d'assassinat, soit d'empoisonnement”. De ondergetekenden hebben geen aanleiding gevonden in het thans aan de orde zijnde wetsontwerp van deze klassieke bepaling af te wijken, zulks te minder daar de clausule ook voorkomt in artikel 3, derde lid, van het Europese Uitleveringsverdrag, en, met een kleine uitbreiding ten aanzien van de aanslag op de vrijheid in artikel 3, tweede lid, van het Beneluxverdrag. Ook de bestaande wet laat uitlevering wegens het plegen van een aanslag tegen het leven of de vrijheid van een staatshoofd of een lid van het regerende Huis uitdrukkelijk toe (artikel 2, onder 1°).

Op grond van het bovenstaande moge tevens duidelijk zijn dat de ondergetekenden er de voorkeur aan geven de zinsnede „lid van het regerende Huis” te handhaven.

De ontworpen bepaling staat niet in de weg van een verdragsregeling, die uitlevering voor de thans aan de orde zijnde feiten uitsluit. De wet stelt immers de minimum-voorwaarden voor uitlevering vast. Verder gaande beperkingen kunnen derhalve niet in strijd komen met de wet. De vraag of de attentatsclausule in een verdrag achterwege ware te laten, zal zich in de praktijk niet licht voordoen, aangezien niet te verwachten is dat Nederland uitleveringsverdragen zal sluiten met niet bona fide staten.

Artikel 12. Het stellen van garanties voor de naleving van een verdragsbepaling, houdende het in artikel 12 bedoelde beding — hierbij kan slechts worden gedacht aan een verzekering door een verantwoordelijke autoriteit van de verzoekende staat — pleegt in uitleveringsverdragen niet te worden bedongen. Niet-naleving van het specialiteitsbeginsel betekent schending van het verdrag. Er mag op worden vertrouwd dat de verzoekende staat zich daaraan ook zonder nadere beloften — welke waarde deze dan nog mogen hebben — niet zal schuldig maken.

Artikel 13, tweede lid onder a. In deze bepaling is geabstraheerd van de toepasselijkheid van de Nederlandse strafwet, alsmede van omstandigheden die van belang zijn voor de

toepassing van voorlopige hechtenis overeenkomstig artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering. Van belang is slechts de aard van het feit waaraan de vreemdeling zich in het buitenland vermoedelijk heeft schuldig gemaakt.

Door het inbrengen van een „irrealis” in de bepaling zou deze naar het oordeel van de ondergetekenden onnodig worden gecompliceerd. Opgemerkt zij nog, dat een „irrealis” op zich zelf geen uitkomst zou geven voor de gevallen waarin „sinngemässe Umstellung des Tatbestandes” moet plaatsvinden (vgl. het voorgestelde nieuwe ontwerp-artikel 5, tweede lid). In die gevallen blijft het feit buiten het bereik van de Nederlandse strafwet, ook al is het in Nederland gepleegd.

Artikel 13, tweede lid, onder c. Naar de mening van de ondergetekenden wijkt deze bepaling niet principieel af van die van artikel 64, tweede lid, onder a, van het Wetboek van Strafvordering. Die bepaling maakt geen onderscheid tussen Nederlanders en vreemdelingen, maar onderscheidt verdachten — van welke nationaliteit ook — naargelang zij al dan niet een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland hebben. In het laatste geval kan eerder voorlopige hechtenis worden toegepast dan in het eerste. De wetgever heeft kennelijk in rekening gebracht, dat gevaar voor vlucht eerder is te duchten, wanneer de verdachte niet in Nederland woont.

Hetzelfde doet nu het voorgestelde artikel 13, tweede lid, onder c. Indien de vreemdeling — uiteraard komen Nederlanders hier niet ter sprake, aangezien zij niet kunnen worden uitgeleverd — geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland heeft, kan hij voorlopig worden aangehouden, ook al is voor het feit, waarvan hij wordt verdacht, naar Nederlands recht op zich zelf geen voorlopige hechtenis mogelijk. Dat dit feit niettemin een misdrijf moet zijn waarop gevangenisstraf is gesteld, volgt uit het eerste lid van artikel 13, juncto artikel 5, onder a.

Artikel 18, eerste lid. Hoewel de ondergetekenden het gebruik van de term „niet-ontvankelijk”, voor verzoeken tot uitlevering die niet (geheel) voldoen aan de daaraan gestelde formele eisen, op zich zelf wel juist achten, zijn ze gaarne bereid aan de hieromtrent door de commissie gemaakte opmerkingen tegemoet te komen. In verband hiermede is de redactie van de artikelen 18, eerste lid, en 28 van het wetsontwerp gewijzigd. Artikel 19 is bij die wijzigingen aangepast.

Artikel 26, derde lid. De ondergetekenden verschillen in zoverre met de commissie van mening, dat zij het aantonen van onschuld door de verdachte niet uitgesloten achten. Zo zal in sommige gevallen het bewijs van een alibi wel degelijk kunnen worden geleverd.

Het bewijs van onschuld moge in het Nederlandse strafrecht onbekend zijn, het gaat naar de mening van de ondergetekenden te ver om de opgeëiste persoon een beroep toe te staan op onvoldoende aanwijzing van schuld. Het ligt niet op de weg van de Nederlandse rechter om zich anders dan in evidente gevallen van onschuld over de strafzaak zelf uit te spreken. Aan de opgeëiste persoon behoort zeker in het algemeen niet het recht te worden toegekend om — ingeval zijn uitlevering is gevraagd ten behoeve van de tenuitvoerlegging van een straf of maatregel — een buitenlandse rechterlijke beslissing voor de Nederlandse rechter te betwisten. De ondergetekenden geven dan ook aan de tekst van het ontwerp de voorkeur boven de door de commissie voorgestelde formulering, die trouwens niet verenigbaar is met de verplichtingen welke voortvloeien uit de beide ter goedkeuring voorgelegde uitleveringsverdragen.

Artikel 41 e.v. juncto artikel 19 Beneluxverdrag. In § 1 van de memorie van toelichting werd er reeds op gewezen, dat toepassing van de verkorte procedure in het belang kan zijn van de vreemdeling, aangezien de duur van de detentie daardoor zo kort mogelijk wordt gehouden. De verkorte procedure kan slechts worden toegepast, indien de opgeëiste persoon uitdrukkelijk verklaart met zijn onmiddellijke uitlevering in te stemmen. Er zijn voldoende waarborgen dat die verklaring volkomen vrijwillig wordt afgelegd en dat de be-

trokkene zich daarbij bewust is van alle voor- en nadelen. Wenst de vreemdeling verweer te voeren of niet te worden overgebracht naar het land dat zijn uitlevering vraagt, dan wordt het uitleveringsverzoek op de gewone wijze behandeld.

Het ligt in verband met deze regeling voor de hand, dat de verkorte procedure vooral toepassing zal vinden in gevallen waarin de uitlevering wordt verzocht door het land waar de vreemdeling thuis behoort. Juist in die gevallen is er weinig behoefte aan de bescherming die door het specialiteitsbeginsel wordt geboden. Het zal integendeel veeleer in het belang van de delinquent zijn, dat zijn berechting, c.q. bestraffing, aldaar voor eventuele andere feiten zo spoedig mogelijk plaatsvindt. De ondergetekenden kunnen zich geheel verenigen met hetgeen prof. Mr. W. C. van Binsbergen ter zake opmerkt aan het slot van zijn opstel „Achtergrond en praktische betekening van het nieuwe uitleveringsrecht” (Nederlands Juristenblad 1966, blz. 534-535).

Artikel 59. De beslissing tot het al dan niet toekennen van schadevergoeding voor ondergane vrijheidsbeneming kan slechts verantwoord worden genomen door een autoriteit die van alle feiten en omstandigheden op de hoogte is. Hoezeer er wellicht ook aanleiding zou bestaan tot het toekennen van een geldelijke tegemoetkoming in een geval waarin het verzoek tot uitlevering is ingetrokken of achterwege gebleven, de Nederlandse rechter zal daaromtrent niet tot een gefundeerde beslissing kunnen komen, aangezien de motieven van het handelen, c.q. nalaten, van de vreemde staat zich aan zijn waarneming en beoordeling onttrekken.

Uit het voorgaande volgt tevens dat de ondergetekenden bezwaar hebben tegen de suggestie om de geldelijke tegemoetkoming te laten vaststellen door een andere rechtbank dan die, welke de uitlevering ontoelaatbaar heeft verklaard.

Vrijheidsbeneming in verband met uitlevering is een daad, waarvoor de Nederlandse justitie verantwoordelijk is. Indien de vrijheidsbeneming blijkt ten onrechte te hebben plaatsgevonden omdat de uitlevering niet toelaatbaar is, zal de schadevergoeding ten laste moeten komen van de Nederlandse schatkist. Voor verhaal van de kosten op de verzoekende staat bestaat dan geen grond.

Ontwerp Aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen omtrent internationale rechtshulp in strafzaken

Artikel 552 o Wetboek van Strafvordering. In de titel „Internationale Rechtshulp” is onderscheid gemaakt tussen verzoeken om rechtshulp die op een verdrag zijn gegrond en verzoeken waarvoor een verdragsbasis ontbreekt. Artikel 552 o heeft de strekking om het gebruik van dwangmiddelen, zoals het gelasten van medebrenging en de gijzeling van getuigen, alsmede de toepasselijkheid van formele voorschriften die gelden voor het gerechtelijk vooronderzoek, te beperken tot de gevallen van rechtshulp, die op een verdrag is gebaseerd. Ligt aan het verzoek geen verdragsbepaling ten grondslag, dan ontbreekt een rechtsgrond voor het aanwenden van dwangmiddelen. De rechtshulp zal dan slechts op informele wijze en met vrijwillige medewerking van alle betrokkenen kunnen worden verleend.

Ontwerp-goedkeuringswet Europese- en Beneluxverdragen.

Artikel 2. In de ontwerp-Uitleveringswet zijn slechts die gronden voor weigering van uitlevering opgenomen, die in de verdragen zijn vermeld. Daartoe behoren niet de in artikel 2, onder a en b, van de ontwerp-goedkeuringswet genoemde weigeringsgronden.

Bij nadere beschouwing zijn evenwel ook de ondergetekenden van mening dat het de voorkeur verdient om de voorbehouden van artikel 2, onder a en b, van het goedkeuringsontwerp eveneens de weigeringsgronden op te nemen in de Uitleveringswet. Daartoe strekken de thans voorgestelde aanvullingen van artikel 5, onder b, en artikel 10 van de Ontwerp-

Uitleveringswet. De aanvulling van artikel 5 is zo geredigeerd, dat uitlevering, verzocht ter fine van de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis, door de rechter ontoelaatbaar moet worden verklaard, indien de opgeëiste persoon niet werkelijk in de gelegenheid is geweest of alsnog zal worden gesteld om zich te verdedigen.

De onderhavige weigeringsgronden komen in het Beneluxverdrag niet voor en kunnen evenmin daarbij in de vorm van voorbehouden worden vastgelegd. De noodzaak daartoe is ook niet aanwezig. Met betrekking tot verstekvonnissen geldt, dat in België en Luxemburg de mogelijkheid van verzet altijd bestaat, zodat de verdachte in ieder geval verzekerd kan zijn van een contradictoire behandeling van zijn strafzaak. Verzoeken tot uitlevering, waartegen om humanitaire redenen overwegend bezwaar bestaat, zijn van België en Luxemburg niet te verwachten. Om die reden is ook al in het eerste lid van artikel 10 van de ontwerp-Uitleveringswet geen uitzonderingsbepaling voor de Benelux opgenomen, nog daargelaten dat een zodanige bepaling wel zeer bezwaarlijk zou zijn. Dat ook in gevallen van bijzondere hardheid in verband met de leeftijd of de gezondheid van de delinquent door België en Luxemburg geen uitlevering zal worden gevraagd, blijkt reeds hieruit, dat het voorbehoud van artikel 2 onder *b* van het goedkeuringsontwerp evenals trouwens alle andere voorbehouden door de Beneluxlanden gezamenlijk zal worden gemaakt. In het Beneluxoverleg is de redactie van het voorbehoud nog enigszins gewijzigd, zoals thans in de ontwerp-goedkeuringswet is aangegeven.

Europees Verdrag betreffende uitlevering

Artikel 3, onder 3. Voor de beantwoording van de hier gestelde vraag moge worden verwezen naar het bij artikel 11, lid 2, van het ontwerp-Uitleveringswet opgemerkte.

Artikel 6. Krachtens het ontwerp van een nieuwe Uitleveringswet beslist de rechter over de *toelaatbaarheid* van de uitlevering. In gevallen waarin het toepasselijke verdrag voorziet in de *bevoegdheid* tot het weigeren van uitlevering en de Nederlandse Uitleveringswet niet gebiedt steeds gebruik van die bevoegdheid te maken, zal de uitlevering — wanneer overigens is voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden — niet door de rechter ontoelaatbaar kunnen worden verklaard. Voor zover het gaat om vreemdelingen die in de Nederlandse samenleving thuisbehoren en die overeenkomstig de bepalingen omtrent de toepasselijkheid van de Nederlandse strafwet (artikelen 2

e.v. W.v.S.) hier te lande kunnen worden vervolgd ter zake van het feit waarvoor hun uitlevering is gevraagd, bestaat op grond van artikel 6 van het Europese Uitleveringsverdrag, juncto de daarbij door de Beneluxlanden af te leggen verklaring, slechts zulk een bevoegdheid. De vraag of de opgeëiste persoon een in Nederland „gewortelde” vreemdeling is, komt dus niet aan de orde bij de rechterlijke beslissing omtrent de toelaatbaarheid van de uitlevering. Wel ligt het op de weg van de rechter om, in het door hem uit te brengen advies aan de Minister van Justitie, zijn opvatting ter zake kenbaar te maken, met het oog op een eventueel gebruik van de bevoegdheid tot het weigeren van de uitlevering.

In de goedkeuringswet behoeft een bepaling in de zin van de af te leggen verklaring niet te worden opgenomen. Als systeem is gevolgd dat slechts de te maken voorbehouden wettelijk worden gefundeerd. Een verklaring als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder *b*, van het verdrag mist het karakter van een voorbehoud, omdat daarin niet wordt afgeweken van het verdrag.

Artikel 14. Voor het antwoord op de ten aanzien van dit artikel in de commissie gerezen vraag mogen de ondergetekenden verwijzen naar de opmerkingen die zij in deze memorie hebben gemaakt bij artikel 12 van de ontworpen Uitleveringswet. Schending van artikel 14, eerste lid, onder *b*, van het verdrag zal kunnen leiden tot een protest van de Nederlandse Regering en eventueel tot opzegging van het verdrag door Nederland. Op de handhaving van de termijn kan de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in de verzoekende staat zo nodig toezien. Bij schending van de termijn kan de uitgeleverde persoon zich tot die vertegenwoordiging wenden.

Artikel 5 (juncto artikel 4 Beneluxverdrag). De woorden „indien . . . . . daartoe is besloten” betekenen, dat fiscale delicten alleen krachtens nadere overeenkomst tot uitlevering kunnen leiden, zoals in de gemeenschappelijke toelichting op artikel 4 van het Beneluxverdrag ook uitdrukkelijk is gesteld. Die nadere overeenkomst is vormvrij. Een notawisseling zal derhalve reeds voldoende zijn.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.